

FRI-K1-1-QHE-05

**IMPROVING THE DEVELOPMENT OF HUMAN RESOURCES
FOR SCIENTIFIC RESEARCH AND INNOVATION
IN THE UNIVERSITY OF RUSE „ANGEL KANCHEV”⁵**

Prof. Velizara Pencheva, PhD

Department of Transport,
“Angel Kanchev” University of Ruse
Phone: +359 82 888 465
E-mail: vpencheva@uni-ruse.bg

Cor. Mem. Prof. Hristo Beloev, DTSc

Department of Agricultural Machinery,
“Angel Kanchev” University of Ruse
Phone: +359 82 888 588
E-mail: hbeloev@uni-ruse.bg

Prof. Plamen Daskalov, PhD

Department of Automatics and Mechatronics,
“Angel Kanchev” University of Ruse
Phone: +359 82 888 668
E-mail: daskalov@uni-ruse.bg

Prof. Diana Antonova, PhD

Department of Management and business development,
“Angel Kanchev” University of Ruse
Phone: +359 82 888 726
E-mail: dantonova@uni-ruse.bg

Assoc. Prof. Asen Asenov, PhD

Department of Transport,
“Angel Kanchev” University of Ruse
Phone: +359 82 888 605
E-mail: asasenov@uni-ruse.bg

Assoc. Prof. Tsvetelina Georgieva, PhD

Department of Automatics and Mechatronics,
“Angel Kanchev” University of Ruse
Phone: +359 82 888 668
E-mail: cgeorgieva@uni-ruse.bg

***Abstract:** The paper describes a project with contract № BG05M2OP001-2.009-0011-C01, "Supporting the development of human resources for scientific research and innovation in the University of Ruse "Angel Kanchev". The project is funded with support from the Operational Program "Science and Education for Smart Growth", 2014-2020, financed by the European Social Fund of the European Union. The specific targets of the project are the main tasks focused on students, PhD, post-doctoral students and lecturer's professional and scientific development. Identified needs of these scientific groups are described in different project activities such as increasing the level of qualification*

⁵ Докладът е представен на 56-та Научна конференция на Русенски университет „Ангел Кънчев“ и Съюз на учените – Русе „Индустрия 4.0 Бизнес среда. Качество на живот“ с оригинално заглавие на български език: Подобряване развитието на човешките ресурси в областта на научните изследвания и иновации в Русенски университет "Ангел Кънчев"

of the lecturers by attending specialized courses, implementations of student's mobilities in foreign companies and universities conducting in depth research and development, material support and conferences attending for PhD, post-doctoral students and young scientists.

Keywords: lecturers, PhD, post-doctoral students, young scientist, professional and scientific development

JEL Codes: Z18

ВЪВЕДЕНИЕ

Приоритетите на стратегия „Европа 2020“ за интелигентен и приобщаващ растеж са в основата на перспективите за развитие на България като страна – член на Европейския съюз. Тяхното постигане на национално равнище е силно обусловено от политиките за развитие на българското образование.

Високото качество на висшето образование. е условие за усъвършенстването на притежаваните и за постигането на нови умения [2]. Това е основа за постигане на съответствие с изискванията на пазара на труда, подобряване на заетостта и увеличаване на икономическия растеж.

В стратегията за качество на образование на Русенския университет са заложили следните мерки и вътрешната наредба за атестирането на академичния състав [3]:

- обучение и подготовка на преподаватели за придобиване на образователна и научна степен "доктор";
- провеждане на продължаващо и непрекъснато обучение;
- мобилност на преподаватели с цел повишаване на тяхната квалификация;
- баланс между законови изисквания, национални и европейски стандарти, академична свобода и изискванията на пазара на образователни и научни услуги;
- адекватност на кадровия потенциал от гледна точка на научно-преподавателската и научно - изследователската дейности.

В Русенския университет, един от най – големите държавни университети в България, се обучават около 10 000 студенти в ОКС „бакалавър“, „магистър“ и ОНС “ доктор“. Последната акредитация на университета е 9,28 получена 07.06.2012г. с протокол №12 и е за шест години до 2018. В университета са акредитирани 23 професионални направления в следните 7 области на висшето образование: Педагогически науки; Социални, стопански и правни науки; Науки математика и информатика; Технически науки; Аграрни науки и ветеринарна медицина; Здравеопазване и спорт; Сигурност и отбрана. НИРД се извършва от екипи от преподаватели учени, подпомагани от докторанти и понякога студенти. Изследванията се извършват в базата на университета или в полеви и пътни условия. Периодично се извършва обучение и преквалификация на научните кадри, основно по проекти сключени по оперативни, международни и национални програми, защото това е скъп процес.

Целта на доклада е да представи проект на Русенски университет с № BG05M2OP001-2.009-0011-C01 и наименование „Подкрепа за развитието на човешките ресурси в областта на научните изследвания и иновации в Русенски университет "Ангел Кънчев", финансиран по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020. Целта на проекта е подпомагане на научноизследователския състав с участие на млади докторанти в научни изследвания, чрез: повишаване на квалификацията на научноизследователския състав чрез посещения на специализирани курсове; подпомагане с материали; реализиране на мобилности във фирми и университети в други държави, извършващи сериозна научноизследователска и развойна дейност; заплащане на такси за публикуване на резултатите от научните изследвания с световноизвестни списания и конференции, реферирани от Web of Science, Scopus; създаване на научноизследователски екип с назначаването на двама чуждестранни учени в Русенския университет за засилване на научната работа и привличане на млади учени.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Проектът е с продължителност 19 месеца, стартирал е на 02 юни 2017 година и приключва на 31 декември 2018 година.

Повишаването на квалификацията на преподавателите от Русенския университет, които извършват и научноизследователска дейност е обособено в Дейност 2 на проекта и ще бъде реализирана по три направления от екипа за управление.

Първото е чрез абонамент за електронни периодични издания и Научни бази данни: Emerald; EBSCO; Inspec и Viniti. Абонаментът ще бъде направен, съгласно Закона за обществените поръчки. Второто перо е чрез закупуване на специализирана литература необходима на всеки от целевата група за неговата научна и преподавателска дейност, съгласно направено проучване и подготвен списък с литература, която включва книги, списания, патенти, стандарти и др. Третото чрез провеждане на специализирани курсове. Специализираните курсове е предвидено да бъдат общо 23 за всички преподаватели от 8-те факултета и 2 филиала на университета. Поради голямо разнообразие на специалностите в университета и научната дейност на преподавателите машиностроене, електротехника и електроника, комуникационна техника, селскостопанска техника, транспорт, право, икономика, информатика и т.н. курсовете са разделени на две. Едната група от 13 курса ще бъдат подготвени и проведени от учени, които са се доказали в своята научни изследователска и развойна област, работещи в университетите. Втората група от 10 специализирани курса ще бъдат проведени от представители на фирми или организации, които развиват иновационна дейност и имат най-развити нови технологии в науката. Целта е да се получат знания от първите в тази област. Тези курсове ще бъдат проведени чрез избор на изпълнители по Закона за Обществените поръчки.

Подпомагането на лицата от целевите групи (Дейност 3) е необходимо поради това, че разходите за научни изследвания и публикуването им в престижни списания и научни конференции, особено в чужбина е много скъпо. Разходите за участие в престижна научна конференция в чужбина средно е около 300-500 евро, а в някои случаи когато участват големите фирми производители на техника и програмни продукти достигат и до две хиляди евро. Разходите за транспорт също не са малко понеже на по-далечните дестинации основно се пътува с въздушен транспорт, което понякога надхвърля таксата правоучастие. Една от целите в проекта е да се направят стойностни научни изследвания и да се подготвят публикации, които да бъдат с импакт фактор или да бъдат реферирани в Web of Science, Scopus, Google Scholar.

Проведоха се срещи с участници от целевите групи „Докторанти и млади учени“, „Постдокторанти“ и „Преподаватели“ (Фиг. 1), на които екипа за управление на проекта и експертите представиха дейностите на проект BG05M2OP001-2.009-0011-C01 „Подкрепа за развитието на човешките ресурси в областта на научните изследвания и иновации в Русенския университет“, финансиран по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020“, както и възможностите, които им предоставя проекта.

Фиг. 1. Проведени срещи с участници от целевите групи „Докторанти и млади учени“, „Постдокторанти“ и „Преподаватели“

При провеждането на експерименталните изследвания се изисква системен подход, като на различни етапи на тяхното реализиране се изисква участието на различни специалисти. Ето защо се предвижда всеотрасловото подпомагане на лицата от различните целеви групи, като внимание се отделя на жените изследователи и тези в неравностойно положение. Стимулира се провеждането на съвременни експерименти с използването на научни методи на планиране и обработка на опитните данни и тяхното представяне. Качеството на научната работа се контролира и подпомага от създадена за целта експертна група от трима учени, от университета, доказали се в своята област. За осигуряване на експерименталните изследвания и след това за тяхното оформяне и подготвяне като публикации са предвидени средства за закупуване на материали (ел. елементи, горива, семена и др.), тонери, копирна хартия, канцеларски материали.

В Русенския университет „Ангел Кънчев“ преподавателите извършват основно научноизследователска работа по договори, сключени към научноизследователския сектор, по Фонд научни изследвания на Русенския университет, по Националния иновационен фонд, по международни програми. Проектите, които се изпълняват с подкрепата на ЕСФ за програмния период 2007-2013 и тези подкрепени от ЕС за 2014-2020 също подпомагат извършването на научни изследвания и създаването на иновации. Екипите, които извършват изследвания в университета са основно от едно професионално направление и са тясно специализирани в дадена област. Поради развитието на новите технологии и навлизането на електрониката във всички сфери днес в университета се създадоха мултидисциплинарни екипи на научни изследвания и развойна дейност между факултетите транспортен и електро, електро и аграрно-индустриален, машинно-технологичен и транспортен. Съществуват и колективи, между различните национални университети примерно между транспортните факултети на ТУ София, ТУ Варна и Русенски университет, както и международни колективи (примерно България–Япония; България–държави от ЕС) и други при работа по международни проекти. Резултатите от такива смесени научни колективи са много добри поради това, че водят до създаването на сериозни открития и се подготвят публикации на високо ниво реферирани в Web of Science, Scopus или с импакт фактор. Затова е предвидено да се създаде поне един колектив (Дейност 4) за извършване на научна дейност в инженерните специалности, в които да участват двама чуждестранни учени. Опитът и контактите на тези учени ще допринесат за повишаване на качеството на научните изследвания и потенциала на екипа. Разработките, които ще бъдат направени ще привлекат нови млади кадри за реализиране в науката и ще я направят по-привлекателна и по-добре платена.

За осигуряване на публичност сред широката общественост за оперативната програма и проекта реализиран с финансовата подкрепа на ЕС е предвидено следното по Дейност 5:

- Популяризиране на целта, дейностите и резултатите по проекта;
- Подготвяне на информационни табла и рекламни брошури;
- Създаване на електронна страница (сайт) на проекта;
- Представяне на резултатите от работата по проекта на конференции;
- Провеждане на пресконференции за популяризиране и информиране на широката общественост за работата по проекта и оперативната програма;
- Подготвяне и публикуване на публикации за дейностите и работата по проекта в медиите (електронен и хартиен вариант).

За разясняване на дейностите по проекта и за изпълнението на задачите в началото и в края на проекта ще бъдат проведени 2 семинара.

Проведена е първата пресконференция по проекта (фиг.2).

Фиг. 2. Първа пресконференция по проекта

На пресконференцията се представиха дейностите проект BG05M2OP001-2.009-0011-C01 „Подкрепа за развитието на човешките ресурси в областта на научните изследвания и иновации в Русенския университет“, финансиран по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020“.

За качествено изпълнение на поставената цел на проекта е формирана дейността за управление (Дейност 1), в която да бъде извършено следното:

- Управление и координация на дейностите в съответствие с подготвен график;
- Организация и управление на финансовите средства (бюджета);
- Взаимодействие с експертния екип, чуждестранните учени, които ще бъдат назначени на работа в Русенския университет и сформираната целева група;
- Подготовка и провеждане на работни срещи и заседания на екипа на проекта;
- Сформиране и работа с целевата група;
- Подготовка и провеждане на обществени поръчки;
- Съхраняване и архивиране на документите (писма, отчети, тръжни процедури) и материалите по проекта;
- Поддържане на непрекъснати контакти със представителите на Дирекция „Структурни фондове и международни образователни програми“ на МОН;
- Подготвяне на всеки 6 месеца междинни технически и финансови отчети и накрая финален технически и финансов отчет.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изпълнението на дейностите на проекта, чието високо качество се гарантира от експертния потенциал на участниците в проекта, от проведени работни заседания на екипа за организация и управление на проекта ще доведе до изпълнението на индикаторите на проекта, както и до развитие на човешките ресурси в областта на научните изследвания и иновации в Русенски университет "Ангел Кънчев" (студенти, докторанти, преподаватели) чрез възможностите, които предоставя проекта на участниците в целевите групи.

REFERENCES

- Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, 2010 [1]
 Rules for the Implementation of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, 2011 [2]
 Quality Guide of Angel Kanchev University of Ruse, 2012 [3]